

..... İDARE MAHKEMESİ BAŞKANLIĞI'NA

YÜRÜTMENİN DURDURULMASI TALEBİ VARDIR

DURUŞMA TALEPLİDİR

DAVACI : (TC Kimlik No:)
Adres:

VEKİLİ : Av. (TC Kimlik No:)
Adres:
Tel:.....

DAVALI :
Adres:

KONU : İşlemin İptali, Yürütmenin Durdurulması ve Duruşma Talebimizden İbaretir

UYUŞMAZLIK KONUSU MİKTAR : TL

AÇIKLAMALAR :

1. Ülkemizde şeker rejimi 19.4.2001 tarih 4634 sayılı yasayla düzenlenmiştir. Yasanın genel gerekçesinde “şeker üretiminde istikrarın sağlanması ve korunmasının, sektörün iç piyasada rekabet kurallarına göre yönlendirilmesinin, Avrupa Birliği düzenlemeleri yanı sıra, Dünya Ticaret Örgütü ve diğer uluslararası taahhütlere uyum sağlanması ile özelleştirmeye olanak sağlayacak hukukî alt yapının hazırlanmasının ilke olarak benimsendiği” vurgulanmıştır. Yine aynı gerekçede getirilen yeni düzenlemeyle “halen şeker fabrikalarında istihdam edilen otuz bin civarında işçi” ile “geçimini pancar tarımıyla sağlayan binlerce çiftçinin” gözetilerek şeker fabrikalarının iç pazar paylarının kotalara bağlandığı belirtilmiştir. Şeker Yasasının 1. maddesinde kanunun amacının “...yurt içi talebin yurt içi üretimle karşılanmasına ve gerektiğinde ihracata yönelik olarak Türkiye’de şeker rejimini, şeker üretimindeki usul ve esaslar ile fiyatlandırma, pazarlama şart ve yöntemlerini düzenlemek” olduğu hükmüne yer verilmiştir.
2. Kotaların tespitinin nasıl yapılacağı yasanın 3. maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre: “Şeker üretimi ve arzında istikrarı sağlamak amacıyla pazarlanacak şeker miktarı, sakaroz kökenli ve diğer şekerler için ayrı ayrı olmak üzere şeker türlerine göre, gerektiğinde dönemsel olarak kotalar ile belirlenir. Nişasta kökenli şekerler için belirlenecek toplam A kotası, ülke toplam A kotasının %10’unu geçemez. Bakanlar Kurulu bu oranı, Kurumun görüşünü alarak %50’sine kadar artırmaya, %50’sine kadar eksiltmeye yetkilidir. Sakaroz kökenli şekerler dışındaki depolanabilir nitelikte olmayan diğer şekerler için B kotası belirlenmez. Şirketlerin A ve B kotaları her yıl en geç 30 Haziran tarihine kadar, yurt içi şeker talebi, fabrikaların işleme ve şeker üretim kapasiteleri göz önünde bulundurularak Kurul tarafından müteakip beşer yıllık dönemler için tespit edilir. Kotalar, fabrikaların üretim süreleri ile son üç yıllık ortalama fiili günlük işleme kapasiteleri ve/veya üretim miktarları ve randımanları esas alınmak suretiyle hesaplanır. İlk kez üretime geçecek ve üç yaşın altındaki şeker fabrikaları ile bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce kapasite artırımı izni almış olan fabrikalar için kota belirlenmesinde nominal üretim verileri esas alınır. Yeni fabrika kurulabilmesi ve/veya mevcut fabrikaların kapasitelerini artırabilmeleri için kota temin etmeleri zorunludur. Şirketlere yeni kota tahsisine Kurul yetkilidir.”
3. Yasal çerçeve bu olmakla beraber, dava konusu ettiğimiz müvekkil şirkete tahsis edilen toplam 69.680 ton kota işleminde yasa hükümleri dikkate alınmamış; kamu yararı amaçlanmamıştır. İşlemin iptali gerekmektedir: Kotalar, fabrikaların üretim süreleri ile son üç yıllık ortalama fiili günlük işleme kapasiteleri ve/veya üretim miktarları ve randımanları esas alınmak suretiyle hesaplanır” maddesine dayanılarak yapılan hesaplama yasa maddesi yanlış yorumlanarak ve müvekkil şirkete ilişkin veriler eksik girilerek hatalı olarak yapılmıştır.
4. Öncelikle yasanın amaçladığı ve kurumun da varlık sebebini oluşturan “şeker üretiminde ve arzında istikrarın” sağlanması bakımından öne çıkan yurt içi talep ya da ulusal arz miktarının Kurul tarafından yönetmelikte öngörülen değişken faktörler göz önüne alınmaksızın hesaplandığı açıktır. Yönetmeliğe göre “Yurt içi talep tahmini; Kurul tarafından temin edilecek geçmiş yıllara ait, şirketlerin satış ve dış ticaret bilgileri ile ilgili resmi ve özel kuruluşların tüketim ve tüketimi etkileyen unsurlara, dış ticarete ilişkin verileri de göz önüne alınarak Kurum veya gerektiğinde Kurumun uygun göreceği uzman bir kuruluş veya firma tarafından hesaplanır.” Böyle

bir hesaplama yapılmaksızın, özellikle yurda kaçak yollardan giren şeker miktarının 900.000 tona ulaşması ve 2003, 2004 ve 2005 yıllarında toplam 1.207.631 ton kaçak şeker ele geçirilmesi; ülke şeker tüketiminin fabrikalarca yapılan satışların neredeyse iki katı civarında olması; Polonya, Bulgaristan ve Romanya gibi ülkelerin üyeliklerine bağlı olarak AB şeker sektöründe yaşanan değişiklikler ve ülkemize etkileri; şeker pancarına alternatif nişasta bazlı üreticilere sağlanan (AB içinde %2 olan) %10-15'lik kotalar gibi çok sayıda faktörün değerlendirilmesi yapılmadan, 10 yıllık bir süre için sabit bir ülke kotasına odaklanılmıştır. Bu rakama bağlı olarak fabrika kotaları da belirlenirken kendi içinde haksız oranlarda tahsislere gidilmiştir. Bunun en ağır örneğini müvekkil şirket oluşturmaktadır: 120-130 bin tonlarda üretim kapasitesine sahip bir fabrika bunun yarısıyla yetinmek ve nominal kapasitelere dayalı olarak başında elde ettikleri yüksek kotaların avantajıyla daha da güçlenen diğer özel fabrikalarla haksız bir rekabete sürüklenmektedir. Tabii ki bu bölgesel kayıplara yol açmakta, Amasyalı pancar üreticisi başta olmak üzere yöre ekonomisinin bütün unsurları bu durumdan zarar görmektedir. Böylesine hassas bir alanda düzenleyici faaliyette bulunan bir kurumun her kararında ne tür toplumsal etkilere yol açtığını hesaplaması, adil olması ve kamu yararını üstte tutması gerekirdi.

5. 19.4.2001 tarih 4634 sayılı yasanın 3. maddesinde yer alan "...İlk kez üretime geçecek ve üç yaşın altındaki şeker fabrikaları ile bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce kapasite artırım izni almış olan fabrikalar için kota belirlenmesinde nominal üretim verileri esas alınır" hükmü Anayasa'nın eşitlik ilkesiyle bağdaşmamaktadır. Anayasa'ya aykırılık iddiasında bulunuyoruz. Bu hükümlerle yasanın yürürlüğe girmesi öncesinde kapasite artırımı ve kuruluş izni almış iki fabrikaya ayrıcalık sağlanmaktadır. Bu durum yasanın bundan böyle kapasite artırım ve yeni fabrika kurulmasının kota teminine bağlı olduğu yolundaki hükmü birlikte düşünüldüğünde tüm açıklığıyla ortaya çıkmaktadır. "İlk kez üretime geçecek ve üç yaşın altındaki şeker fabrikaları ile Kanunun yürürlüğe girmesinden önce kapasite artırım izni almış olan fabrikalar için kota belirlenmesinde nominal üretim verileri esas alınır" ifadesiyle kapasitesini Kanunun yayım tarihinden sonra önemli ölçüde artırmış bulunan Kayseri Şeker Fabrikalarının önemli avantajlar sağladığı açıktır. Adı geçen fabrika kapasitesini 2002 yılında 5000 ton/günden 6500 ton/güne ve 2003 yılında 6500 ton/günden 9500 ton/güne revize ederek günlük işleme kapasitesini toplamda %90 oranında artırmıştır. Böylece, 2002/2003 kampanya döneminde 148.900 ton olan şeker kotası 2004/2005 yılı dönemine gelindiğinde 190.440 tona çıkartılmıştır. Bu dönemde, Şeker Kurulu şeker üretim kotasını yıllık 2.149 bin ton seviyesinde belirlemiş ve yeni eklenen kapasiteleri dikkate almamıştır. Ülke talebi ve arzında meydana gelen değişimi hesaba katmaksızın verilen kapasite artırımına yönelik izinler, sektörü daha büyük çıkmaza sokmakta ve Amasya'da olduğu gibi birçok bölgenin kotasından yapılan kesintilerle kapasitesi artırılan fabrikalara yeni kotalar verildiği anlaşılmaktadır. Aynı durum, Konya Şeker Fabrikası için de geçerlidir."
6. Danıştay 13. Dairesi tarafından 4634 sayılı yasanın geçici 8. maddesinin iptaliyle yürürlüğünün durdurulması yönünde Anayasa Mahkemesi'ne başvurulmuştur (2005/68 E.). Kurumun görev süresinin 31 Aralık 2004 itibarıyla sona erdirilmesine ve Şeker Kurulu'nun görev ve yetki süresinin 31.12.2006 tarihine kadar uzatılmasına ilişkin Bakanlar Kurulu kararının yürütmesini durduran Danıştay 13. Dairesinin başvurusunda öngörüldüğü gibi, "Anayasa'ya göre yasama yetkisinin TBMM'ye ait olduğu ve bu yetkinin devredilemeyeceği, 'iptali istenen maddede yetki devrinin çerçevesi ve sınırlarının çizilmediği, Bakanlar Kurulu'na kural koyucu, geniş bir takdir alanı tanındığı' görüşü temelinde bir karar verilirse 31.12.2004 ile 31.12.2006 tarihleri arasında ve bugün Şeker Kurumu bir bağımsız idari otorite ve kamu tüzel kişisi olarak varlığını sürdürüyor demektir. Bu durumda "şeker kurulu" tarafından alınmış 17.12.2006 tarihli dava konusu işlem yok hükmünde olacaktır. Anayasa ve idare hukuku ilkeleri karşısında böyle bir durumda Kurumun yetkilerinin ve tüzel kişiliğinin organlarından birine yani şeker kuruluna geçtiği kabul edilemez.

DELİLLER : Her tür delil.

HUKUKİ SEBEPLER : 4634 sayılı Şeker Kanunu ve ilgili yönetmelik, 2577 sayılı İYUK.

TALEP SONUCU : Şeker Kurumu Başkanlığınca müvekkil şirkete ikinci beş yıllık 2007/2008 pazarlama yılı pancar şekeri kotasının 67.000 ton A kotası ve 2.680 ton B kotası olmak üzere 17.11.2006 tarih ve 1603 sayılı toplam 69.680 ton olarak tahsisi işleminin iptali ile yürütmenin durdurulması talebinin kabulüne karar verilmesini saygılarımla arz ve talep ederim.

EKLER:

1- Dava konusu işlem

2- Başvurular

3- Emsal kararlar

Davacı Vekili
Av.